

Aardappelknolziekten

Lelystad, 13 maart 2014

Romke Wustman

Inhoud

- Typische bewaarziekten
- Enkele andere ziekteverwekkers met impact tijdens bewaarfase
- Physiologische verschijnselen
- Beheersing bewaarziekten
- Chemische bestrijding

Knolziekten van aardappelen

Veroorzaken verliezen aan gewicht en kwaliteit in veld en tijdens de bewaarfase

- Verliezen aan water en drogestof als gevolg van ziekten op en in de knollen
  - Droogrot: *Fusarium solani*, *F. sulphureum*
  - Natrot: *Dickeya* soorten (*Erwinia*)
  - *Phytophthora infestans*
  - Kwaliteitsziekten (oppervlakkig aanwezig):
    - *Helminthosporium solani* (zilverschurft)
    - *Colletotrichum coccoides* (zwarte spikkel)

Voorbeelden van bewaarziekten

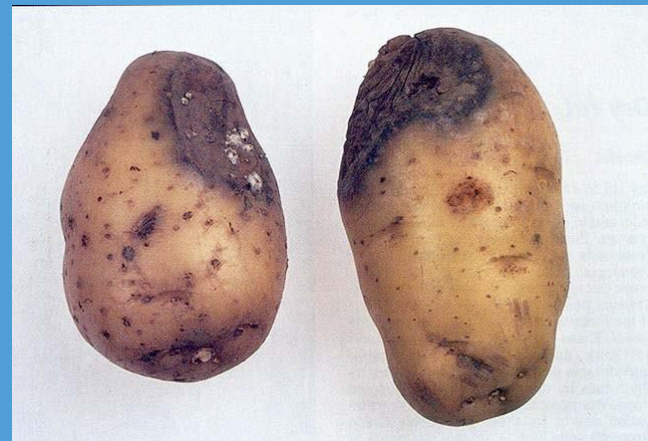
Droogrot: Fusarium
soorten

Zilverschurft: *Helminthosporium
solani*

Droogrot: *Fusarium solani* & *sulphureum*

Droogrot: *F. solani* – *F. sulphureum*

Droogrot

Schimmels infecteren knollen via beschadiging:

- Rooien
- Transport
- Vullen van de bewaarplaats
- Sorteren
- Lossen

ZilverSchurft: *Helminthosporium solani*

- Kwaliteitsziekte voor tafelaardappelen en soms pootaardappelen (wegens geringere groeikracht bij ernstige aantasting)
- Toename gewichtsverlies
  - Financieel verlies

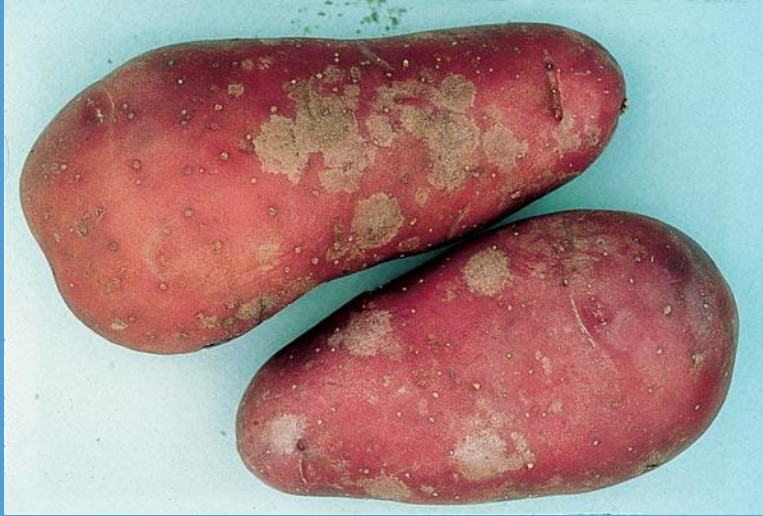
Zilvereschurft

Schimmel is aanwezig in de grond en op moederknol (poter) en infecteert nieuwe knollen

- Schimmel is actief tussen schil en knolvlees
- De aangetaste plekken verliezen meer vocht; snellere uitdroging van knollen
- Geen uitbreiding bij 3 °C

Zilverchurft

Zilvereschurft

- Infectie: afkomstig van moederknol
- Droog en koud bewaren: 3-4 °C

Zwarte spikkel: *Colletotrichum coccoides*

- Kwaliteitsziekte voor tafelaardappelen
- Symptomen soortgelijk als Zilverfleur

Zwarte spikkel: *Colletotrichum coccoides*

- Koud bewaren

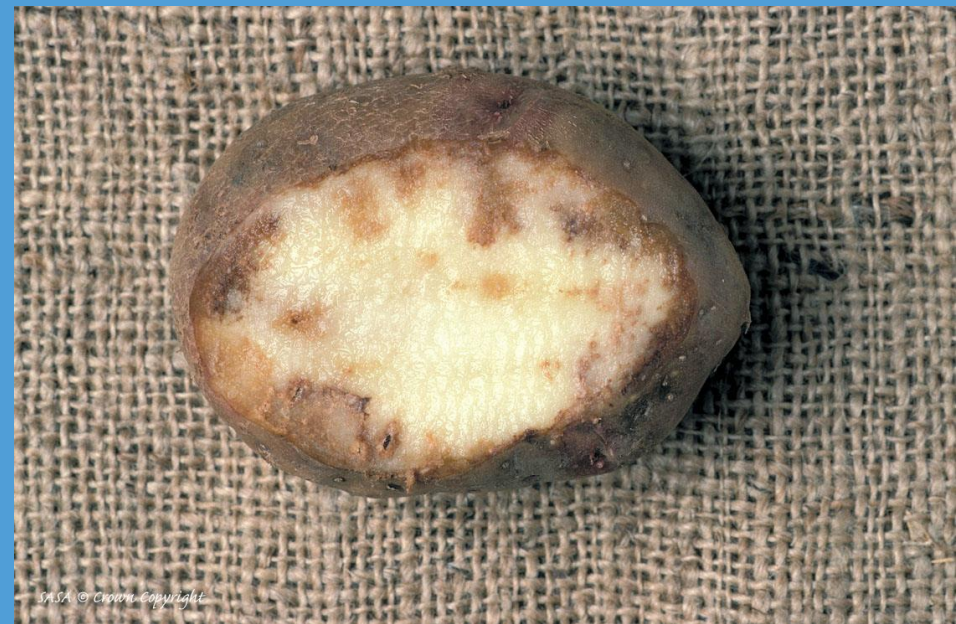

De Aardappelziekte: *Phytophthora infestans*

Aardappelziekte:
Phytophthora
infestans

De aardappelziekte: *Phytophthora infestans*

Knolgebonden ziekten

Dickeya (Erwinia): natrot

Quarantaineziekte:
Bruin rot aantasting start in vaatbundel

Quarantaineziekte: Ringrot

Toleranties veldinspectie NAK (%)

Klasse	S	SE	E	A	C
Dickea natrot (Erwinia natrot)	0	0	0	0,03	0,1
Bruin rot *)	0	0	0	0	0
Ringrot *)	0	0	0	0	0

*) : Bruinrot en Ringrot zijn Quarantaine ziekten = 0 toleranties

Physiologische verschijnselen

Zwarte harten

Vorstschade

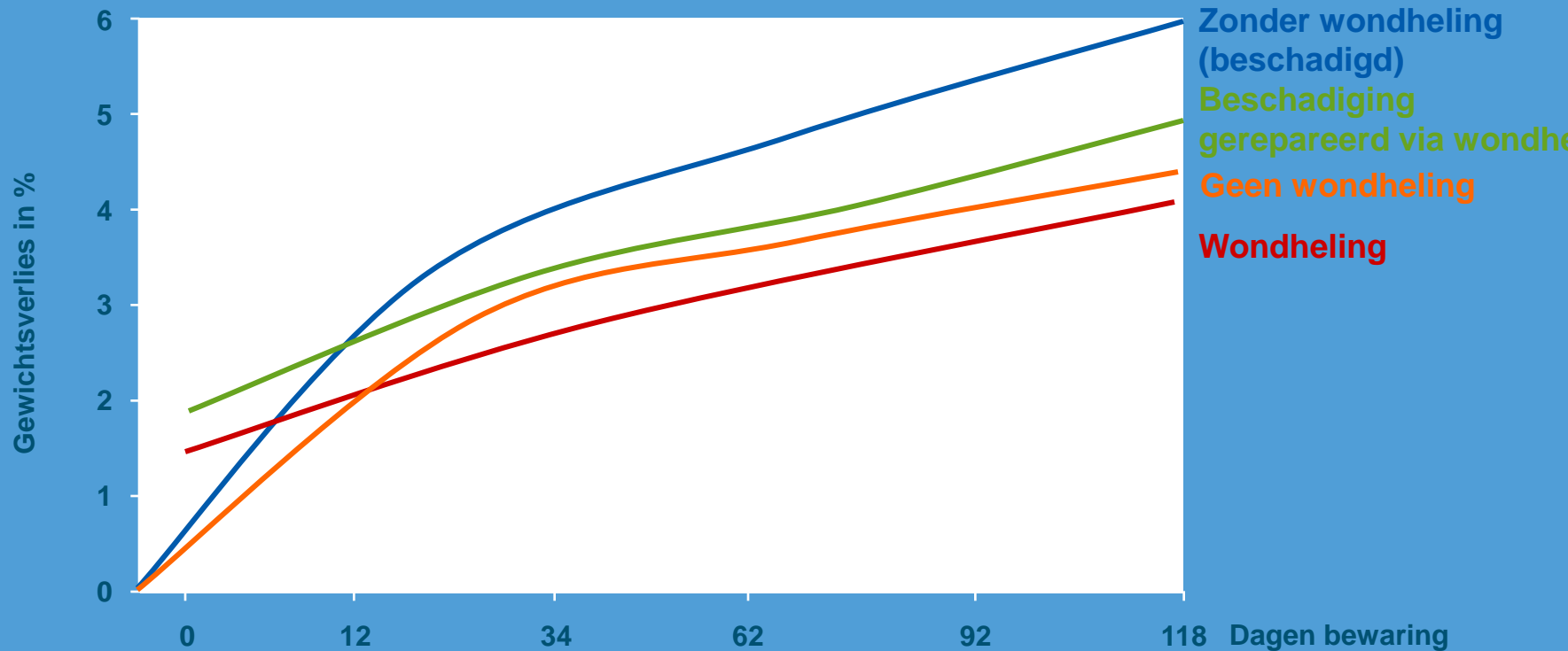
Beheersing knolziekten (in bewaring)

- Fusarium schimmels dringen binnen via kleine scheurtjes / beschadigingen van het knoloppervlakte
- Wondheling (verkurking) bevordert de groei van nieuwe cellen en levert bescherming tegen ziekteverwekkers als Fusarium en natrot.
- Wondheling is een essentiële onderdeel van de bewaring
  - 10-15 dagen
  - Ca. 15 °C
  - 90-95 % vochtgehalte

Aardappelbewaring: gewichtsverlies

Effect van schade en wondheling op gewichtsverlies

Aardappelen in bewaring

Beperk het optreden van ziekteverwekkers:

- Rooi en bewerk bij temperaturen > 8 °C
- Beperk het ontstaan van scheurtjes en beschadigingen
- Beperk valhoogten tot 30 cm
  - Rooien
  - Transport
  - Vullen en lossen van de bewaarplaats
- Verwijder aangetaste knollen

Rooien en bewaren

Rooien: handmatig ↔ mechanisch

Beheersing bewaarziekten

Relevante fasen tijdens de start van de bewaarperiode

- Start drogen tijdens vullen van bewaarplaats
- Wondheling (verkurking)
  - Meest optimale condities:
    - Ca. 15 °C
    - Ca. 90 - 95 % RH (maar vermijd nat worden van knollen)
    - 10-15 dagen
- Koelen naar gewenste bewaartemperatuur
- Langdurige bewaring op gewenste temperatuur

Beheersing bewaarziekten

Droogrot, natrot, Phytophora knollen & zilverschurft:

- Teel een gezond gewas met gezonde knollen
- Verwijder door ziekten aangetaste knollen op rooier en tijdens vullen bewaarplaats

©T.A. Zitter

Chemische bestrijding bewaarziekten

Bestrijding

- Thiabendazol (TBZ)
- Imazalil
- Toepassing tijdens vullen bewaarplaats of na sorteren

Beheersing knolziekten

- Een bewaarplaats is geen hospitaal
- Breng gezond / ziektevrije aardappelen in de bewaarplaats

Dank voor uw aandacht

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING

WAGENINGEN **UR**